

Circular número 2/2001 de la Direcció General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació, de determinació de l'òrgan competent per aprovar l'aplicació del règim de vida previst a l'article 10 de la LOGP als interns amb causes preventives

L'article 96.2 del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciar, estableix quin és l'òrgan competent per aprovar l'aplicació del règim de vida previst a l'article 10 de la LOGP als interns amb causes preventives.

Amb motiu de l'entrada en vigor del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciar, es va donar instruccions a tots els centres penitenciaris sobre la interpretació que s'havia de fer d'aquest precepte, atès que de la seva redacció no quedava clar quin era l'òrgan competent per decidir l'aplicació concreta del règim de vida tancat als interns amb causes preventives.

Concretament es va interpretar que l'aplicació individualitzada del règim de vida esmentat als interns amb causes en situació preventiva era competència dels equips d'observació i tractament del centre penitenciar, i que la Direcció General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació únicament havia d'aprovar, amb caràcter general, les normes de funcionament i organització dels departaments de règim tancat.

No obstant això, l'aplicació en la pràctica d'aquest sistema de redistribució de competències ha posat de manifest una excessiva dispersió de criteris per a l'aplicació del règim tancat als interns preventius, que fan aconsellable assumir la redacció d'aquesta Circular, que neix amb la decidida vocació de ser una eina útil, un instrument posat al servei de la unificació interpretativa i del respecte al règim de garanties del nostre ordenament constitucional i de les normes de dret internacional, per la qual cosa es diferencien dos trams amb efectes processals: la competència i capacitat de proposta per a l'aplicació del règim tancat als interns preventius dels equips d'observació i tractament dels centres penitenciaris i la competència de la Direcció General per resoldre aquelles propostes.

1. Normativa aplicable

El Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciar, regula en els articles 89 a 95 l'aplicació del règim de vida tancat als interns penats, i en els articles 96 a 98 l'aplicació d'aquest règim de vida als interns preventius.

D'altra banda, l'article 273 c de la mateixa norma estableix que la junta de tractament té, entre d'altres, la funció de "proposar al centre directiu l'aplicació del que disposa l'article 10 de la LOGP als penats i preventius en els quals concorrin les circumstàncies previstes per aquest Reglament, amb els informes preceptius previs del cap de serveis i de l'Equip Tècnic".

En relació amb aquest precepte, cal tenir en compte que la Instrucció número 1/1996 d'adequació transitòria a l'estructura orgànica del nou Reglament penitenciari estableix al punt 2 c que correspon als equips d'observació i tractament proposar a la Direcció General l'aplicació del règim de vida de l'article 10 de la LOGP als interns penats i preventius perillosos o inadaptats als règims ordinari i obert, un cop sol·licitat l'informe preceptiu del cap de serveis.

De la redacció de l'article 273 c del Reglament penitenciari i del punt 2 c de la Instrucció 1/1996 no es desprèn amb claredat si el que s'ha de proposar a la Direcció General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació és el règim de vida concret que han de complir els interns sotmesos al règim de vida previst a l'article 10 de la LOGP o, contràriament, si es refereix a l'aplicació individualitzada del règim de vida de l'article 10 de la LOGP.

En relació amb aquesta qüestió, no es planteja cap mena de dubte pel que fa a l'aplicació del règim de vida tancat als interns penats, ja que l'article 95.1 del Reglament penitenciari no deixa cap marge de dubte sobre quin és l'òrgan competent per acordar el trasllat d'un intern penat a un establiment de règim tancat o departament especial, ja que estableix que és competència del centre directiu, mitjançant resolució motivada, el trasllat d'un penat des d'un establiment de règim ordinari a un establiment de règim tancat, a proposta raonada prèvia de l'equip de tractament continguda en l'exemplar de classificació o, si s'escau, al de regressió de grau.

Pel que fa a l'aplicació del règim de vida tancat als interns amb causes preventives, l'article 96.2 disposa textualment que " ... d'acord amb el que estableix l'article 10 de la Llei orgànica general penitenciària, són aplicables, a proposta de la junta de tractament i amb l'aprovació del centre directiu, les normes previstes per als establiments de compliment de règim tancat als detinguts i presos, quan es tracti d'interns extremadament perillosos o manifestament inadaptats al règim ordinari."

De la interpretació conjunta d'aquest precepte amb l'article 273 c del Reglament penitenciari, en relació amb la Instrucció 1/1996 d'adequació transitòria a l'estructura orgànica del nou Reglament penitenciari, es desprèn clarament que l'equip d'observació i tractament del centre penitenciari és el competent per fer la proposta d'aplicació del règim de vida previst a l'article 10

de la LOGP a un intern, preventiu o penat, i que la Direcció General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació és la competent per aprovar la proposta esmentada.

2. Procediment de tramitació

Quan concorrin en un intern amb causes preventives les circumstàncies descrites a l'article 10.1 de la LOGP, l'equip d'observació i tractament del centre penitenciari ha d'elevat a la Direcció General de Serveis penitenciaris i de Rehabilitació la proposta d'aplicació a aquell cas concret, del règim de vida previst a l'article 10 de la LOGP, perquè en faci l'aprovació.

La proposta, juntament amb els informes del cap de serveis i de l'equip tècnic, s'han de trametre al Servei de Rehabilitació de la DGSPR, òrgan al qual correspon el control, l'organització i la supervisió dels processos de classificació penitenciària, i que ha de valorar la proposta d'aplicació del règim de vida de l'article 10 de la LOGP i ha d'elaborar la proposta de resolució corresponent. Per mitjà d'aquest procediment es guanya una major coherència i uniformitat de criteris per a l'aplicació del règim tancat als detinguts, presos preventius i penats.

En la resolució motivada que adopti la Direcció General, de conformitat amb el que disposa l'article 97.2 del Reglament penitenciari, s'ha d'informar a la persona interessada que la resolució adoptada esgota la via administrativa i que contra aquesta pot interposar recurs davant del jutge de vigilància, d'acord amb el que estableix l'article 76.2 g de la Llei orgànica general penitenciària. És el centre penitenciari on romangui ingressat l'intern el que ha de fer la notificació de la resolució, dins de les vint-i-quatre hores següents a la recepció en el centre, i lliurar-li una còpia.

En aquest punt, és necessari recordar que l'Administració penitenciària no pot iniciar cap actuació material d'execució de resolucions que limiti drets dels particulars sense que prèviament s'hagi adoptat la resolució que li serveixi de fonament jurídic i que l'òrgan que ordeni un acte d'execució material de resolucions està obligat a notificar al particular interessat la resolució que autoritzi l'actuació administrativa (article 93 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú).

Pel que fa a la comunicació al jutge de vigilància penitenciària de l'acord d'aplicació del règim de vida de l'article 10 de la LOGP dins de les 72 hores següents a la seva adopció, s'ha d'entendre referida a la Resolució de la DGSPR mitjançant la qual s'aprovi la proposta d'aplicació del règim de vida

tancat, termini que s'ha de comptar a partir del moment en què la resolució desplega tots els seus efectes, és a dir, que es notifica a l'intern interessat.

Igualment, de conformitat amb el tenor literal de l'article 97.2, s'han de trametre al jutjat de vigilància una còpia dels informes que van fonamentar la resolució.

Per altra banda, si en la resolució s'acorda el trasllat de l'intern a un altre centre penitenciari, el centre penitenciari ha de comunicar aquesta mesura a l'autoritat judicial de la qual depengui l'intern i al jutge de vigilància del territori on es troba l'establiment penitenciari des del qual es produeix el trasllat, sense perjudici de la seva execució immediata (article 97.2 *in fine*). D'aquesta manera, es compleix amb els criteris de distribució de competències en matèria de trasllats, que van aprovar els jutges de vigilància penitenciària en la VIII reunió que van mantenir el mes de novembre de 1994.

Un dels supòsits en què l'Administració pot realitzar actuacions materials d'execució de resolucions i elaborar posteriorment el títol executiu, és el regulat per l'article 97.3 del RP, ja que en els casos de motí, agressió física amb armes o objectes perillosos, presa d'ostatges o intent violent d'evasió, el centre directiu ha de dur a terme el trasllat com indica l'article 95.3 del RP i aquest trasllat ha de ser comunicat a les autoritats judicials en la manera descrita al paràgraf immediatament anterior.

Finalment, la permanència dels detinguts i presos en el règim tancat ha de ser pel temps necessari, fins que desapareguin o disminueixin significativament les raons o circumstàncies que van servir de fonament per aplicar-lo. D'acord amb l'article 98 del Reglament penitenciari, la revisió de l'aplicació del règim tancat als preventius no es pot demorar més de tres mesos, per la qual cosa, els centres penitenciaris han de posar la màxima diligència en remetre al Servei de Rehabilitació els informes de revisió amb l'antelació suficient per tal que es pugui dictar la resolució escaient en el temps i la forma escaient.

3.- Autorització de signatura

Des d'un punt de vista procedimental, tant la legislació penitenciària com les normes que regulen l'organització, el procediment i el règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya atribueixen la competència objectiva per al coneixement i resolució de les propostes d'aplicació del règim tancat als interns preventius al director general de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació.

D'altra banda, l'article 40 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat

de Catalunya, estableix que els òrgans de l'administració poden, en assumptes de la seva competència, autoritzar la signatura als titulars dels òrgans que en depenen.

Raons d'eficiència i la necessitat de donar una resolució ràpida i eficaç als expedients d'aplicació del règim tancat als interns preventius, ens aconsellen autoritzar la signatura de les resolucions que es dictin en aquesta matèria en el titular de la Secció de Classificació.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les circulars, instruccions i ordres de servei que contradiguin o s'oposin al que disposa aquesta Circular, i expressament l'ordre de servei de 31 de maig de 1996, de la Subdirecció General d'Afers Penitenciaris.

Disposició final

En rebre aquesta Circular se n'ha d'acusar rebuda al Servei d'Assessorament Jurídic i Inspecció d'aquesta Direcció General.

Aquesta Circular entrarà en vigor el dia 12 de març de 2001. S'ha llegir en la primera reunió del consell de direcció i de l'equip d'observació i tractament que tinguin lloc després de rebre-la en el centre penitenciar, perquè se'n tingui constància i se'n prengui coneixement, i se n'ha de difusió en els termes establerts a l'article 280.2.14è del Reglament penitenciar.

Barcelona, 20 de febrer de 2001

La directora general

Mercedes Sánchez Gómez